

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ru
gazeta_zamanГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ОПЕРАТИВ ШТАБ

Ал жанында – бюгюннүү эпидемиология хал бла байламлы болжалгъя салынмазлыкъ жумушла

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Казбек Коков видеоконференция халда Оператив штабны жыйынтуун бардыргъанды. Аны кезиүнде бюгюннүү эпидемиология хал бла байламлы болжалгъя салынмазлыкъ сорулагъя къаралгъанды.

Видеоконференцияга КъМР-ни Парламентини Председатели Татьяна Егорова, КъМР-ни Правительствосуну Председатели Мусукланы Алий, КъМР-де Роспотребнадзор Управленияны тamatасы Жирослан Пагов, КъМР-ни саулукъ сакълау министри Рустам Калибатов, толтуручуу власть органланы, право сакълаучу органланы оноучулары, муниципал къуралууланы тamatасы, жамаат организацияланы келечилери къатышханды.

Республиканы оноучусу кёл болмаянтай Москва-да бардырылгъан кенгешлене чеклеринде Россейни Президенти В. Путин эмда РФ-ни Правительствосуну премьер-министри М. Мишустин салгъан борчлана айтханды. Коронавирус-

ну жаны штаммыны тири жайындуу бла байламлы Казбек Коков штабны ишини, болумгъа сакт кёзден къараууну, саулукъ сакълау системаны ишинде чурумла чыкъмазча заманында амал этинүү магъаналыкъларын чертгенди.

Сёз коронавирус жукъгъан ауру жукъгъанланы ачыкълар ючин республиканы адамларыны арасында тестированины кёбейтиюн юсюнден баргъан-

ды. Бусагъатда кюн сайын этилген эки мингден аслам ПЦР-тестледен 89 адамда аурур болгъаны белгили болады. Жирослан Паговну айтханына кёре, ол кёлди, 97 процентде коронавирусуну «дельта»-штаммы бла жугъу болады. Ол билдиргеническа, республикада жангы штамм бла бир жугъу болгъаны ишкелипк барды, шёндюн тинтиую эсеплери сакъланадыла. Даатыда баш санитар врач халкъны

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къабарты-Малкъар Республиканы къырал саугъалары бла саугъалаууну юсюнден
Къабарты-Малкъар
Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ

Кёп жылланы бет жарыкълы урунгандары эмда асламы информација органланы айнтыгуу га къыйын салганнарую ючюн

Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамотасы бла саугъаларъя
БАТЬРОВА Люба Хаэреталиевнаны
– Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Аппаратыны жамаат бла байламлыкъ жюрююту эмда асламы информација органа бла бирге ишлеууну къурау жаны бла управлениесыны тamatасын – Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини пресс-секретарын;

Сыйлы атла атаргъя:

Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы журналисти

БЕРБЕКОВ Борис Аユесовиче

– Къабарты-Малкъар Республиканы «КБР-Медиа» къырал казна учреждениясыны «Кабардино-Балкарская правда» газетини редакторуна

КОНАРЕВА Наталья Игоревна

– Къабарты-Малкъар Республиканы «КБР-Медиа» къырал казна учреждениясы теле-эм радиобириуперини башчысыны,

«Къабарты-Малкъар Республиканы культурасыны сыйлы къуллукъчусу»

МУСУКАЛАНЫ Аззорну къызы Сакинката – Къабарты-Малкъар Республиканы «КБР-Медиа» къырал казна учреждениясыны «Заман» газетини редакторуна.

Къабарты-Малкъар

Республиканы Башчысы **К.КОКОВ**

Нальчик шахар,
2022 жылны 13 января,
№2-УГ

ХУРМЕТЛЕУ

Къуллукъларына кертичиликлері ючюн — эсгертме

Россейни прокуратурасын 300-жыллыкъ юбилейин белгилеуену чеклеринде Нальчикде Ата журтубузгъа къуллукъ этген прокурорлары хурметине эсгертме ачылгъанды. Аңга атаптаган къуанчалы жыйынтууга КъМР-ни Башчысы Казбек Коков, прокурор Николай Хабаров, Нальчикни мэри Таймураз Ахочов эм башхала къатышхандыла.

Митингнин ача, Казбек Коков надзор органда къуллукъ этгене профессионал борчларын бет жарыкълы толтургъанларын, заңконлукъну, право низамны жалытыгъу кеслерини юлюшларин къошханларын, жамаатда тынчларыны сакъларгъа себеплик этгенлерин чертгенди.

Николай Хабаров а республиканы оноучуларына эсгертмени орнатыгуу атген болушукълары ючюн ыразылыгъын айтханды.

Юбилей

«Жазыучуну, поэтни баш борчу чыгъармалары бла окъуучуну жюрегин сезимли, таза, огъурлу этиудю»

4 бет

Право

Кеслерине асыры бек базыннанла жууапха тартылышыбыла

11 бет

ПРОЕКТ

Магъанасы – кемчиликни кетериу

КъМР-ни Парламентини депутатлары федерал закону проектин хазырлап, аны Къырал Думаны къарауна бергенди. Проект быйтыр көз арты сессияны ахыргы жыйылыунда сюзюлөп, къабыл көрөлгөн эди.

Физкультура, спорт эм туризм комитетин башчысы Арсен Барагунову айтхана көре, Российни административ бузукъукъуланы кодексине жаны статья хазыр-

юсунден РФ-ни МЧС-ини жержерли бёлөмкөне белгили этменген турист къаумланы жуулаха тартыргъя кереклисис айтады.

Орта эсеп bla бир жылга 40 минден аслам альпинист КъМР-де оналгъан таулауга ёрлеу күтхарғанлары, алай аны юсунден күтхарулауга жартысы тенгли бири белгили этгенлери жарсатады депутатлары. Бир тюрлю къаугъалы иш болса, альпинистле

юсунден жууаплы органлагъя белгили этменгендиле. Неда Камчатка краида уа бу кезиуде 35 къаугъалы иш болганды. Аланы кезиуонде 73 адам ачыгъанды. Жарсыгъула 16 инсаннан күтхарыргъя онг болмагъанды, ол санда 1 сабийни да.

Къабарты-Малкъарны юсунден айтхана, юч жылды ичинде эсепге турмагъан къаумланы табижъят болумдан күтхарыла бла байламы 15 операция бардырылганда.

Кертиди, былай ону тауга ёрлеуна къурауда низамны тохташдырыргъя себеплик этиерди. Сөзге, РФ-ни МЧС-ини КъМР-де Баш управлениясыны тамасаты Михаил Надежин быйтыр де-кабыре Правительствуңи юйонде бардырыгъан көнгөшде белгили этгенича, 2021 жылда «Элбрус» бийкин-тау излеу-күтхары отряды келечипери 167 операция бардырылганда, аланы кезиуонде 199 адамгъа болушукъ этилгendi.

Быйтыр 23 сентябрьде Элбруса болгъан къыйынлыгъ а барбызыны да эсибиздеди. Минги тауга чыкъыган къаумдан 14 адамны күтхаргъан эдиле, алай, жарсыгъя, 5 альпинист жоюлгъанды. Күтхарулауга жыйын табижъят болумда ишлере тошгениди.

КъМР-ни Парламентини депутатлары хазырлагъан законопроект а низамны къатыланырыргъа, ачыгъанланы эмда къоранчлары азайтугъа буруулуп.

АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима.

ланганды. Анда сёз туристлени къоркъусулукъларын жалчытынду юсунден барады.

Законопроектин авторлары туристле саулукъларына, жашауларына къоркъуулу къыйын маршрутту саилагъан кезиуде, аны юсунден жууаплы органлагъя белгили этменгениери ючон жууаплы болмагъанарына эс буруп, бу праволу кемчиликени кетерире кереклисис белгилейдиле. Алай bla парламентарийле тау жеңелеге, дорбунлагъа, суу объектелге атланнганларыны

жашауларына къоркъуулу болумгъя тиүшселе, алай болушукътэе терк жетире къыйынды. Аны bla бирге излеу-күтхарылу жумушлауга ачха къоранчла да этилдиле.

Республиканы депутатлары былай кемчиликелеге башха регионда да тибекенлерин белгилегендиле. Сөзге, Краснодар краида 2019-2021 жылларда күтхарулаучула 158 излеу жумушла бардыргандыла, туристлени 138 къаум жашауларына, саулукъларына къоркъуулу маршрутта атланнганларыны

СҮЙ БЕРИУ

«Кыраллыкыны кючлеуде, законлукъын жалчытууда къийыныгъыз уллуду»

12 январьда Российни прокуратурасыны кюнү белгилениди. Быйыл бу ведомство къурагъанлы 300 жыл толгъанды. КъМР-ни прокурору юстицияны 2-чи класслы къырал көнгөшчеси Николай Хабаров надзор ведомству көнчилерин бла ветеранлары, професионал байрамлары бла алгышылганды:

- Прокуратураны сыйлы къулукъулуары бла ветеранлары! Российни прокуратурасы къурагъанлы 300 жыл толгъанды.

Бу жылларын ичинде надзор ведомство къыралбызыны керти къорулаучасу, жамаатын бузукъукъукъудадан, терсликленд сакълаучасу болгъанлай келеди. Халкъны раҳматты жашаунан, излемперин жалчытуу не заманда да баш борчубуз болгъанды.

Прокуратура, биркүйдүрлөн мистемача, инсанлары эркинликтерин бла праволарын сакълайды, Конституцияны статьялары, къыралны законлары заманында эм көреклисис толтурулларына надзорну тамамлайды, къыралда праволу демократияны айнитыгууга уллу юлюш къошады.

Адамланы законлагъя, къырал аланы излемленин сакъларынын ышанылууку прокуратурада күлүлүк: этгенини професионал билимлериnde көркүтгендиле.

Бизин аллыбыза төлөлени ишлери bla ёхтеменбиз. Алар көнчилерине болгъандыла, ишлери көртичиликни юлгюсүн көркүтгендиле. Ведомствуны ишине кийиргөн мадарла, иицтеле bla биз биүон да хайыранабыз.

Къабарты-Малкъарны прокуратурасыны къулукъулуарыны билимлери, сынамлары мыйдан ары да россейли къыраллыкыны кючлеуде, жашылчылын жалчытууда көнгөшчеси көркүтгендиле. Ветеранлагъа, шёнду ведомствода ишленигендеге саилагъан усталькыларына көртичиликтери, къулукъулуарын бет жарыкъын толтургъанлары ючон ыразылыгъымы айтыргъя сөнеме.

Жүргөмиден сизге саулукъ, къолайлыкъ, Российгэ къулукъулуу этиуде мыйдан ары да жетишмие төжейиме.

МАДАР

Ара транспортда – «Тройка» карта bla

Бу амалы «Нальчикский транспорт» муниципал предприятияны маршрутларында хайырланып башлагъандыла. Шахарны мэрлисисинде айтханларына көре, шёндө автобусуна багъасы онбеш сомуу, «Тройка» неда банк карточка бла төлөйме дегенледен а онюч сом аллыкъады.

«Республиканы ара шахарыны транспорт инфраструктурасыны реформасыны кезиуонде биз жамаат транспортту хайырланычуулана жумушларына къараунау качествесүн игилендирү бла кюрөшбиз. Жууукъ заманда талаа къаумлауга льгота тарифе кийиргө, бир маршрутдан башха маршрутта олтургъанлагъа баш-

ха тариф къуаргъа, автобусла къалай жүрүгөнлөрин көрүгүтэн мобилный приложение жаращырыргъя умут этебиз. Пассажирле абонемент сатып алырга эмдэ «Тройканы» башха регионлада да хайырланырт болулукъула», - дегенди мэр Таймураз Ахохов.

«Тройканы» карта кийиргилген регионлары санында Къабарты-Малкъар республика биркүйдүрлөн башлагъандыла. Аны оноуун Москвани Правительствосу бла Сбербанк этгендиле. Таймураз Ахохов айтханга көре, аны хайырлындан бизни регионда бу жана бла энчи жаны амал къуаргата керек түйюлдө.

«бу жумушха эс бургъанлары ючон региона коллегаларыбызга ыразылыгъыбызыны билдириргө сөөбиз. «Тройка» карта нальчикилеге, ары көлгөн туристлөгө да хайырлы болуруна ышанабыз», - деп белгилегенди Москва шахарыны мэринин транспорт вопросла жаны бла орунбасары Максим Ликсутов.

Бююнлюкке «Тройка» картаны мурдордуңа къурагъан биркүйгөн билет система бу регионлarda хайырланылады: Москвада эм Москва областыда, Тула да эм Тула областыда, Жаны Уренгойда эм Комсомольск-на-Амуре шахарларда, Ростов областыда, Новосибирске.

Алгышлау

Мындан ары да биргэш ишлөрдө келишгендиле

Элбрус районну полициячылары Басманы кюнүнде журналистлени професионал байрамлары бла алгышлауында. «Эльбруссеки новосты» газети баш редактору Газаланы Зухураны бетинде битеу колектив белгиленгендиле.

Россейни МВД-сыны Элбрус районда бёлөмюню башчысыны күлүлгүн толтургъан Къочкарлары Артур район газетдө ишлөгөнгөлөгө право низамыны сакълаучуланы кертилил бла көргүзгөнлөр, профилактика жумушлары толтургъя болушканлары ючон ыразылыгъын айтханды.

Газаланы Зухура бёлөмдө жамаат жиргенин белгилеп, полициячылары бардыргъан жумушлакъа тири къатышханы ючон ыспас этгендиле. «Сизни иш көлпүлюгүнозу, болушргъя не заманда да хазыр болгъаныгъызын энчи белгилерчады», - деп къошханды Къочкарлары Артур.

Тобешину ахырында район газетни бетлеринде мыйдан ары да полициячыларынышлери ачыкъалуу, бузукъукъуланы профилактикасын тамамлау жаны бла материалла басмаларга кереклисисине келишгендиле.

Газаланы Зухура газетте бёлөнгөн эс ючон ыразылыгъын айтханды.

Къуанч

Солугъанда, оргама чыгъыш, тепсегендиле

Нальчикини солу паркында бу кюнледе аскер маршы, вальсны, джаз макъамлары, жанты жылгызы жырланы эштирүр болулукъ эди. Алай бла Росгвардияны Звездный элде оналгъан аскер бёлөмюнө оркестри республиканы ара шахарында солугъанларын жаны жылгызы байрамла бла алгышлауында.

- Къараулауды көллери көтюрүлөп, концертни биютонда къуарчылары этгендиле. Сюйген макъамларын эштегенлөринде, ортага чыгъыш тепсегенлөгө уа биютонда ыразылыгъымы айтама, - дегенди концертден сора тамата прaporщик Газайланы Ибрагим.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Ульяновска, Пермь крайда, Къабарты-Малкъар эмда Карелия республикалада, Ростов областьда.

УЛБАШЛАНЫ Мурат хазырлагъанды.

ЖЫЙЫЛЫУ

«Омикрон» бизге жетгенмиди?

КъМР-ни саулукъ сакълау министри Рустам Калипов коронавирус инфекцияны жаны тюрлюсю «омикрон» штаммы жайылып башлаганы бла байламлы жыйыны бардырганда. Сөз республиканы саулукъ сакълау учреждениялары жукъгъан аурууну жангы тюрлюсюне къажау ишине къурауга хазырылкъларыны юсюнден баргъанды.

Жыйыныну ишине саулукъ сакълау учреждениялары, медицина жаны бла билим берген организациялары оноучулары эм КъМР-ни Урунуу

эм социал къоруулау жаны бла министерствону келечилери къятышхандыла.

Шимал-Кавказ федерал округтуу инфекция ауруулагын къажау штатда болмагъан баш специалисти Марина Иванова европалы къираллада бла Америкаада коронавирус къалай жайылганыны юсюнден билдириуңу этгенди. М. Иванова артык да «омикрон» штаммын жайылганын ёёс баргъанын чертгенди. Ол шарт саулукъ сакълауда амбулатория бёлүмню ишин тийшиллесич къуарыга кереклисин излейди дегенди. Бу болум бла байламлы Россени регионларында ишин къолгъа алып баш-

лагъандыла, госпитальлада ишлерге клиника ординатурада окуугъанланы, медицина вузланы бла коллежлени студенттерин сакълайдыла.

Къабарты-Малкъар къырал университетини медицина факультетини деканы Мызыланы Исмайын билдиригеннеге кёре, жукъгъан ауруугъа къажау дарман салдыргъан ишге 2500 студент бла ординатор къятышыргъа хазырдыла.

Андан сора, «Призвание» деген эм КъМКъУ-ну медицина коллегжлерин оноучулары Мадина Шогенова бла Светлана Пшибиева айтханнага кёре, ала эки мингден асталам окуучуну сагыныльган ишге бёлүргө болуп къудала.

Больницаланы бла поликлиникаланы оноучулары аллай болушулук этгенлеге ыразылыкъларын билдиригендиле эм студентлени билимлери къалай жерледе хайырларынгъа болукъларын тынгылы айтхандыла.

Сынаугъа кёре, вузланы бла коллежлени окуучулары регистратуралада бла телефона орнагъан арапада адамладан билдириулен алычудула, юйлеге дарманланы тапдырадыла, ауругъан адамларын юсюнден федерал регистрлени толтурудыла, андан сора да терк болушулук берген бригадалада айланнган врачлары болушукъчулары болуп ишлейдиле.

Амбулатория бёлүмлени санларына студентлени бла ординаторларын къышуулары, медицина учрежденияларыны аслам иишилдерин аурургъан адамлагъа къарагъа эм заманларын көбөрөк бёлүргө себеплик этигерли баямды.

Жыйылыгуя къатышханла энтта да бир кере халък асламлагъа, ол санда медицина ишлөгнеге да, коронавируса къажау дарман салдырыну эм ревакцинациины магъанасын анылатхандыла, дем билдиригендиле редакция гыя республиканы Саулукъ сакълау министерствосуну пресс-службасындан.

Бизни корр.

САУЛУКЪ САКЪЛАУ

«Билими, хунери да болгъан ишсиз къаллыкъ тюйюлдю»

Заниколаны Ислам КъМКъУ-ну медицина факультетин бошагъандан сора, Читада реанимация эм анестезиология жаны бла ординатурада окуугъанды. Бусагъатда Москвада «Ниамед» деген энчи иели клиникада эм ара шахаргъа жууукъдагы Григорьевске врач-терапевт болуп ишлейди. Таялу жашны юсюнден газетледе жазадыла, аны ишине бийик багъа бередиле. Биз да аны юсюнден алътарақълада къысха хапар айтхан эдик, билюн аны бла ушакъны басмалайбыз

- Ислам, бизни университетден сора Москвада, башха уллу шахарлана да ишге алмайдыла, дейдиле сен а эки жерде да жетишимили урунаса.

- Билими хунери да болгъан врач бусагъатда Россейде ишисиз къаллыкъ тюйюлду. Битеу шахарлана да терапевтле жетишмейдиле. Университеттени медицина факультеттенинде асламысында къызла окуйдула, аларын көбүсю доктордадан сора медицинага къайтмайдыла, бир бирле тынчыракъ гыржын излейдиле. Медицинада жаланды анга кертичиле къалладыла.

Мен иш излей келгенимде, бек тынч ётген эдим билимими ачыкълагъан ушакъдан. Сынау халда юч ай ишлөгнене. Сора жериме тохташхана.

Москва медицинада биринчи аттамларын этгенинде бек иги жерди. Бир күннөн оттуз адам келди манга, аладан сора юйлерине чакъыргъанлагъа барама. Бир жол ковид болгъанбыз деп, бирле чакъырайдала. Босагъаларындан киргенимлей, бир жууукъ адамла жашагъанларын сезген эдим. Ала уа – къараачайлы! Кесибизни тилибизде сёлешип, алай къуаңнан эдик барбызы да!

- Ара шахарда къалыр умутунг а бармыды?

- Уйтай, уйтай! Мен тууѓан жеримден, атамдан, анамдан, жууукъаларымдан, тэнглеримден узаќыда жашауму оздурургъа болукъума деп, бир кере окууна эсими келмегенд. Алыкъа усталағыымы ёсдюрюрге керекме. Чынтын врач болама деген арымай-талмай билимин ёсдюрюрге керекди.

- Москвада, башха шахарда болсун, кавказыллагъа фатар талхан къыйынды, дейдиле. Ол кертиими?

- Хай, биринчи заманлarda фатар излей сёлешсем, миллеттим сора эдиле. Алай бусагъатда кёп сайтла быллай жорукъ чыгъаргъандыла: фатарлары нелерине не миллеттим квартирланталы изlegenлерин жазаргъа ауруула басып...

эркин тюйюлдюле. Эндиге тынчыракъ болгъанды. Миллетчилик – адамсыз-лыкъыны шартыда.

- Миндан врача Москванды къында шахарлана барып да, къалай ишлесинле, фатаргъа төлөннеген хакъ бийик болур?

- Москванды түрлөрсөнде фатарлана жашагъан врачлагъа аренда хакъларыны төксөн процентин къыралады. Мен коммунал жумушлагъа берген ахчаммы башындан жаланды бешминг сөт төлөймө. Сора Москвада иш хакъ 80 минг сомдан башталады. Бусагъатда ара шахарда таупу врач жашла аз тюйюлдюле, кавказ халкъланы башха келчилерине да къайда да тюберге болуп къудала.

Исламны анасы, журналист, поэт, Мечюланы Кязимини фондуну тама-стасы Аппайланы Лариса:

- Нальчикде медицина факультеттени бошагъандан сора, Ислам къыгъатларын тюрлю-тюрлю вузлагъа жибери. Сора Читада университеттени ординатурасында реанимация эм анестезиология бёлүмнөндө бюджет жалда окургъа онг болгъанына жууап келди. Мен: «Ахча төлесек да, мында окуу», - деймө. Ол а: «Мен энди уллу жашма, кесими башымы кечиндирире керек», - дейдиле. Аны Читагъа ашыргъанымда, Минводлода аэропорттандыгие дери жилял келген эдим. Алай сабиини жолупдан тиыргъа жарамагъанын а ангылай эдим...

- Читада окуугъан къыйынмы эди?

- Окуугъан къайда да тынч тюйюлдю. Алай мен анда ишлөгендеги дегенме: поликлиникада, сора больнициданы реанимация бёлүмнөндө да. Алай узакъгъа барсанг ангылайса биз жан-неде жашагъаныбызы. Сууچүлүк 50градуска жетеди анда!

Сора дагыда неге сейир этгенинде: жаныз жашагъан къарт адамла бек көпдюле. Жаш адамла Новосибирск, Санкт-Петербург, Москвага кетип барадыла. Абаданда уа кеслери къалмадыла, башларын къартлыкъ, ауруула басып...

Исламны анасы Аппайланы Лариса:

- Мени акылымы кёре, кесине маҳтая, тынчыкъ излеген адам медицинадан кери түрүргө керекди. Тынчылайма да Исламгъа, ангылайма: медицина – ол къара иши, тэзюмлю эм халал болупр�� керекди, бир билим азалькъ этди. Сизни намысыгъыз төлпегизде болсун, алай сабиини атасыны аякъларын ишде погрүзчик сыйндыргын эди. Бек ачыгъын эдик ол кезиуде. Ишлемей онгум жокъ, жокъ да аны къында, сау болгүнчүн, адам түрүргө керек эди. Исламны уа ол кезиуде медицина факультеттеге кирил, көлленип алланган заманы эди. Жаштагъа төнгөрли, сейирлик стунт жашау... Алай, юй халкъынынды анылап, академиялы отпуск алады сау жылгы, сора атасына квайры, Аллахха шукур, ол да сау болады, жаш да окууна къайтады... Мен ол заманда ангылайманын: врачча адамлыкъ, халалыкъ, къатлыкъ да керек болгъанларын.

- Ислам, Читагъа дери иш сынаунг болгъанымды?

- Хай, 2018-2019 жылларда психоневрология диспансерде бек къыйын саусузла түрүгъан бёлүмнөндө медбрать болуп ишлөгендеги. Ол эки жылда кёп затны көрүргө, эслерге юйренгенгеме. Жаланды китап окуугъан бла врач болуп къалмайса. Жашауда практика керекди.

Бусагъатда Москвада неврология жаны бла жарсыулыра бла келселе, мен шарт билем, къайсын кесим багъаргъа, къайсын а психиатргъа жибериле кереклисип. Жарсыулы, жарсыулы, бу пандемияны хатасындан невро-

логия ауруула да жайыла барадыла.

- Сен кесинг коронавирусха къажа дарман салгъанымса?

- Бек биринчи, башха врачлача, мен да ауругъанма. Артда дарман салгъанмана. «Спутник V» тюрлюю сайлагъан эдим. Ревакцинация этгре заман жетип келди, аны да этдирлике. Вакцина толусундай сакъламайды ковидден, алай мен Москвада участогумда көргөннөм айтыйм: дарман салдыргъанда женилирек ауруйдула. Бек башы уа, эрттеден көлгөн къыйын ауруулары болмаса, адам ёлмайди. Битеу тыш къыраллада да статистика ана шагат-ат этди.

Бош халпартагъа тынгыламай, кеси аллыгъызыгъа статистиканы ачып, къайсы къыралда ненча адам ёлгенин эм алда халкъын къаллай бир процентине дарман салынгандын бир тинтигиз. Жашаун сакъларгъа иттинген адам дарман салдырыргъыра керекди. Къаллай бир адамыбыз кетди из санлы халкъыбыздан. Вакцинация тыш къыраллада осза эди, сексен-точкысан процентте жетип, ёлмۇз аз болуп къудала.

- Жер башында биринчи болуп Австрия битеу анда жашагъанларга вакцинацияны борч этип къойгъанды. Этмененгеле бек уллу тазирле төлерицидиле.

- Мени акылымы кёре, Австрияны сыйнаун башша къыралла да хайырланирыкъыда.

- Москвада вакцинациядан бегирик къоркъынан кимледиле?

- Абаданла. Аланы мен ангылайма, эртегилии ауруулары көпдю. Хар бирине анылтатама: алгъа салууѓүйүзүн тинтип, андан сора къаарарыкъызы, жараймыды сизге дарман салырғыга, оттесе уйгай, деп. Мен, анамча, назмуда жазалмай эсем да, ариу сёлеширгө кюрешеме.

Исламны анасы Аппайланы Лариса:

- Сёйнүю кююч чекисизди. Анама Ислам сёлешсе, ол алай къуаңады. Анам да, мен да больницаңа тошген көзүптерибизде къайтыбызда Ислам түрүгъанды. Читада, Москвада болсун къыналтъан адамгъа, жан ауруттуругъун билеме.

... Ишлейдиле таупу жашла Россейни битеу шахарларында да, таупу таза ниетлери, билимлери башышларлы болуп. Аны ючину ата-аналагъа энчи исласп этгре керекди.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.
Сурат авторнруду.

ЖАШ ТЁЛЮ

Тырныауузун 5-чи номерли гимназиясы республиканы бек иги билим беруу окуу юйлеринден бирине саналады. Аны бошагъанланы кёлпели, кыяралыбызын айырмалы вузларына кирип, билимлери андан ары ёсдюредиле, төрлю-төрлю бёлümледе, ол санда имуда да, хунерликлерин көргөздөдиле. Тёппеланы Джамиля аладан бириди.

ДЖАМИЛЯНЫ ИЛМУГЪА ТАЛПЫНЫУУ

Ол школда иги октукгъанды, имлугъа уллу эс бургъанды, мектепни имту-техника биргириүнен киргенди, окууда жетишмелирючүн алтын майдал бла да сауғалланганды. Аны бла бирге хунерли кызы Искусстволаны Абайланы Солтан-Бек атын сабый школуна жюрюп, фортецианону согъаргъа да юртингендиди.

Гимназияда айтханларына кёре, Джамиля район эмда республикалы конкурслагъа бла олимпиадалагъа да тири къатышып, кёп кере хорлагъанды, алчы жерлеге да тийиши болгъанды. 2006 жылда ул ол Россейни Илму эмда бийик билим беруу министерствесине тийиши көргөн имлу изданиялада да басмалагъанды.

Университетти лингвистика янында айырмалы бошап, Джамиля магистратурда окууун андан ары бардыргъанды. Бу көрөнүштөрдө, алчы жерлеге да тийиши болгъанды. 2020 жылда уа ол КъМКъУ-на аспирантурасын да айырмалы бошагъанды эмда анга «Преподаватель – тинтиучу» квалификация берилгенди. Кёп да бармай а университетти социал-гуманитар институтуна орус тили эмда битеуло языкоznание кафедрасында «Лингвокультур-

ные особенности фольклорного песенного дискурса (религиозные и эмоционально-чувственные концепты)» темага кандидат диссертациясын да жетишмил көрүулгүлдөнди.

Бююнлюкде Тёппеланы Джамиля КъМКъУ-да имлу къулукъчу болуп ишлеиди, филология имуланы кандидатыды. Тырныауузун 5-чи номерли гимназиясында устаса коллективи кесини жетишмил сохтасы бла ёхтемленеди.

Анатолий ТАЛАЕВ.

«Үйнабызындын хайрындан билебиз тилибизни»

Арт заманда мени сейирсиндирген ёхтемлендирген бир адам болгъан эс, ол Жантууланы Исламды – Псычох элни школуну 9-чүү классыны окууучусу. Жантуулары бу элге көчгүнчюлүкден къайтхандан сора тюшгендиле. Дағыда ала бла бирге анда Байкызылары, Османлары да жашайдыла. Ислам бла мен социал сельзенинде да жашайдыла. Аны ол мени журналистикадан «Жүтүү къалам» деген проектиме къатышырғын сойгенин билдирип жазгъан эди. Псычохда жашаганын айтханда уа, аны ёз тилибизде алаи иги жаза билгенин сейир этдиген эди. Артада телефон бла сёлешгенинбизде да, малкъарча -Ц эм -3 харфлары хайрларнаны уа бютонда бек сойгенине аны бла тибеширгэ. Алай бла, аны редакцияга чакырып, ушакъ бардыргъанама.

Школуну атын айтдырган айырмалы окууучу болгъандан сора да, Ислам республикабызда волонтер кымылдауగъа да тири къатышады. Алттарақкыда аны бу ызын сайлагъан жаш адалмаланы къауумуна бек жетишмилерини санында «Эльбрус» пансиионатда ётген форумгъа да айыргъандыла.

Жантууланы юйнорюю юсунден айтханда уа, алы ары көчгүнчюлүкден къайтхандан сора, тамаланы онуулары бла тюшгендиле. Бир ненча малкъарлы юйнорле бла ары абазиниленин бла ногъайылданы да жиберген эдиле. Ол кезиуде Псычох элни жеринде көгөт терекле ёгендиле. Адалмалы да ол бахчаланы айтынын мурат бла ашыра эдиле ары. Исламны апласыны анасы анда юч жашы бла орналады. Кылай-алай болса да, талал замандан юйор Көнделенгенге көчеди. Анда 25 жыл чакъында бир жашан тургъандыла.

– Алай аппалыма бир къарындашы ауруп, ёллюгъон билгендие, Псычохда элтирлерин тилегендиле. Сора къарт анасына да анда юй алгъанды. Алай бла абаданларыбыз артха көчгүндиле эм къабыр ююштерин да анда тапхандыла, – дейдиди Ислам.

Аны анасы Пшуковады, Огъары Кыларкыжынден. Малкъар тилини ол биледи.

– Алай Огъары Жемталааданды.

Мускуладан. Аны хайрындан билебиз тилибизни да. Мени анама да ол таучу сёлешеди. Гитчелигимдө Жемталаагъа жибериучу эдиле. Шёндю да бек сюйнот барама. Малкъар тилини ма алай бла билеме. Таулу болуп, кеси эллерибизде жашаганларыга сейир окууна этиме ёз тиллерин билгеменлерине.

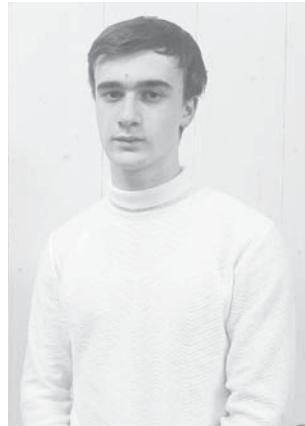
Сёз ючон, ол ахыр формууда болгъанымда, анда тырныауучула да бар эдиле. Алай алдан бири да таучу сёлеше билмегени айып түйолмюдү. Сора ала малкъарча, къабартыча да сёлештеними эшитип, ангылаалмай тургъандыла ким болгъанымы. Аланы уялтыргъа окууна кюрешгемен кеси тилибизде, бютонда ачыуландырсым, – дейдий жергүй.

Мени бююнню жигитим кеси да школда таулу сабыйчикти бла ёз тилибизде сёлеширгэ бек сюеди. Ала уа къууынлып, аналарына окууна айтып барыуучудула.

Школуну бошаргъа Исламгъя энтиги кесек заман барды, алай ол медицинаны сайларыбын а биледи.

Мен оюм этгенден, ёсюп келген төлөбүз быллай жашладан юлгю ала, тоз ызын турут, кеси тиллерин да жарашыргъанды. Алагъа бийик бағыа берилгөнин да чертирчады.

Жантууланы Рустамын юйорунде Исламдан сора, энта да къызычыкъ бла жашчыкъ ёседиле.

– Сабий садыбызындын таматасыны экинчиси айсуучу тиширууду. Ол да къарындашыгъым бла тюбешсе, малкъар тилде сёлешеди. Бек болсун деригим келеди анга да. Эгечиме да 9 жыл болады. Ол да сёлеширгэ кюрешеди кеси тилибизде, бютонда ачыуландырсым, – дейдий ушакъ нашергүй.

Мени бююнню жигитим кеси да школда таулу сабыйчикти бла ёз тилибизде сёлеширгэ бек сюеди. Ала уа къууынлып, аналарына окууна айтып барыуучудула.

Школуну бошаргъа Исламгъя энтиги кесек заман барды, алай ол медицинаны сайларыбын а биледи.

Мен оюм этгенден, ёсюп келген төлөбүз быллай жашладан юлгю ала, тоз ызын турут, кеси тиллерин да жарашыргъанды. Алагъа бийик бағыа берилгөнин да чертирчады.

Жантууланы Рустамын юйорунде Исламдан сора, энта да къызычыкъ бла жашчыкъ ёседиле.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

Көргөним, эшитгеним

Бёрюле бла Къоншулукъда

Журналист жолларыбыз бизни кёп жерлөгө элтедиле, кёп затны да эшитдирдиле. Ма бу хапарны да манга ишчи жолоуучулукъларымдан биринде кёп жыллары малда урунган акысакъал айтханды.

.... Кыларыбыз чачылгынчы бола тургъан ишди. Герпегежин колхозуну Сары-Тала деген тау жайыларында Малтан-Топ деп жайда малла турруучу жери барды. Бир жол мана къойла бла ары барыргъа тюшеди. Эки ыстаут болбайыз. Негерим – къозулу къойла бла, мен а – къысыр къойла бла.

Эртте заманлarda квай ташладан къаланнан иги къош да барды. Кече анда къалама. Аны бир жанында уллу таш барды. Ингир ала къойланы аны тэгерегине жыяма. Кече айда къаладыла. Ташны юсуне уа къолда жиорютген фатеген чыракъын салама. Къойла тургъан жер ачыкъыды, бегитилген жохъду. Аны ючюн жанлы заран жетер деп бек къоркъама.

Кече терк-терк чыгъып, къойлагъа къарай-къарай турдама. Анда-мында къауалдан да ат-дирдама. Айлай эте, блек жаман етеди. Малтъа заран да жетмейди. Кютоу да игиди. Тауну хансындан къойла да семиргендиле, төгерек болгъандыла, жумуртхала кибик.

Бир жол къойланы күте баргъанлай, къая ырбында, эртте заманлarda ишленгэн хунаны эслейме. Сейир болама да, ол болгъан жанына барама. Кюн да жарыкъ, хауя жылы, къапталымы да сыртыма атып, хунагъа жетеме. Хунаны бийиклиги эки метр чакъыл болур эди. Кеси да жарты тогъай ишленил, эки къыйлыра уа къаягъа тирилип.

Баям, ол къойлан эссе да къойла турруучу жер болур эди. Хунагъа къарай, энди къойланы бери жыярма деп, сагыш этеге тургъанымай, аны ары жанында бир таушула эшитдим да, хунагъа илинин къарадым! Күн жаунг да аллайын кёрсүн! Күн тууушда, бёрүү балала, бир бирлерин къууп, ойнай турдадыла. Ана бёрүү да арлакъда жатып, тюзүн айтханды, абысырайдым. Ушкому къоштуу къойжанна. Къолумда гулоч таягъым. Юсунге чапса, аны бла бирбюре не этериксө?

Таушу этмей, хунадан тынч тюшдюм да, къойлан таба терк-терк атладым. «Бёрю уаны къытанды ыстаут къурап, малланы къырдырып къоя эдим да. Энди уа не амал этейм. Къойланы къайры элтейим, къайды ыстаут къурайым. Таудан элге тюшерге да кёп къалмагъан эди. Бедишилми болама?», – деп келеди кёлүм.

Ол күнден башлап къауалымы къолумдан кетермидим. Кече да къойланы къатларында жатама. Андан сора бир ыйыкъ озгъан болур эди, ингир ала малланы ыстаута сюрүп көле эдим. Бёрю балаланы кёргөн жерге жууукълашама. Алайда уа сакъ болуучума. Эки атар ушкому да жерлеп, жанлы чапса, атарга хазырмады.

Бир заманда, бир бирлерине жабышып баргъан къойла, жююштерин да тохтатмай, не бир жанына юркмай, къачмай, орталарында жатама. Андан сора бир ыйыкъ озгъан болур эди, ингир ала малланы ыстаута сюрүп көле эдим. Бёрю балаланы кёргөн жерге жууукълашама. Алайда уа сакъ болуучума. Эки атар ушкому да жерлеп, жанлы чапса, атарга хазырмады.

Бир-бири ызындан ашыкъмай, сюрюн ортасы бла ётдюле да кетдиле. Ашхам аллы ууга чыкъылтылары болур эди, баям. Бир кесек абысырайдап турдум. Үзларындан жетип, атып урайым деп да бир болдум. Сора сабий заманымда абаданланы: «Бёрю уасы болгъан жерде ыстаута жанлы зараны жетмейди», – дегенлери эсими тюшдю.

Эртте заманлarda уа къойчула аллай жерлени излеген окууна этиучу эдиле, дегенлериин да унутмагъанна. Андан сора дағызыда эки-ичек кечени жукъламай, къойланы сакълап турдум. Бёрюледен манга заран болмады. Андан сора кече жукъуму да бёлмидем, къойла къатында да къалмадым, чыракъ окууна жандырмадым. Ол жыл бир малымы тас этмей жыйгъан эдим элге.

ОСМАНЛАНЫ ХЫЙСА.

ПРАВО

Кеслерине асыры бек базыннганла жууапха тартыллыкъыла

Жылны аллындан жолда жиорюуну жоркуларына бир неңча мағаналы түрлениүле ишлөп баштагандыла. Бу статьяда алана бир неңчасы бла шагырэй эттерге сюебиз.

МАРДАДАН ТЕРК БАРЫУ

Машинаны шахарны, элни ичинде нeda аладан тышында къаллай марда бла жиорюнтуре жарагъаны тохташдырылып. Алай андан 20 километрге дери терк баргъан кезиүде тазир салынмағаны белгилиди. Аны түрленирирге кереклисini юсюнден даулашша кёп болгандыла. Алай быйыл бла жоркуларынынды.

Аны бла бирге тазирин ёлчимин да түрлениризеге оноу этилгенди. Эркин этилген мардадан 20-40 километрге терк баргъан водителүү 500 сом төлөрье тошерики. 40-60 километрге оздургын 1000-1500 сомун тас эттериши. Жиоркунун 60-80 километрге бузгынга тазир 2000-2500 сом боллукъуда, нeda машинаны жиорюнтуре эркинлиги жыл жарымга сыйырыллыкъыда.

Болсада жолда артыкъ батырлыкъ эттеген жууапха тартылмай къаллыхъ түйолдуле. Кодексге «орталыкъ марда» деген аңылам кийриледи. Бузукъулукъ жолда болумуу эсептеге алгъан камераларын болушлуғу бла тохташдырыллыкъыда. Башхача айтханда, жол узуну камерала машина баргъан терклигин эсептеге алып, тарихе бирге къошуулуп, орталыкъ марда чыгъарыллыкъды. Эркин этилгенден терк баргъан жууапха тартыллыкъыда.

Жолда жиоркуларына дайым да бузукъулукъла эттеген низамыгъ келтирип мурат бла жанги тазир кийирилди. Жылны ичинде ПДД-гъа юч артыкъда улбу бузукъулукъ эттен водителүү машинаны жиорюнтуре эркинлиги жыл бла жарымга сыйырыллыкъыда, нeda 10-30 мин сом тазир салынныркыда. Бу статьяда кёре, бир кере жууапха тартылып, бузукъулукъуну къайтаргъяннга уа уоловный иш ачыллыкъыда.

Сөзеге, УГИБДД белгилии эттен тарихлеке кёре, Кырм-де 2021 жылда ноябрьге дери шартлагъа кёре, водительле жолда жиорюноо жоркуларына бузукъулукъла эттегендерини хатасынан 489 авария болганды. Алада 109 инсан аушшанды, 591 адам түрлю-түрлю жарада алгъандыла. Ким биледи, жоркулья къатылансалы, бу шартла да азайэр эселе уа.

КЕФ ВОДИТЕЛЬ

Эсирип, жолгъа чыкъыгъан водителүү тазир 30 минг сомгъа жетеди, аны бла бирге аны машинаны жиорюнтуре эркинлиги эки жылтъа сыйырылады. Жангы жоркуларында кёре уа, кеф водителүү биргесине машинада 16 жылтъа дери сабый бар эсе, тазир 50 минг сомгъа дери кёбейтүлгени. Дагыда аны машинаны жиорюнтуре эркинлиги юч жылтъа сыйырыллыкъыда.

Юлгүгө, 2021 жылда ноябрь айгъа дери шартлагъа тийишшиликкеде, Кырм-де кеф водителүүн хатасындан 21 авария болганды, алада 10 адам аушшанды, 26 инсан а түрлю-түрлю жарада алгъандыла.

Энта бир жангычылыкт. Эсирип, ачыгъяна тошешен водитель (анда адамла ачыгъяна, нeda ёлгэн эселе), бияяна кеф болуп жолда туулуса, аны эркинлиги юч жылтъа сыйырылырга боллукъуда. Бу кезиүде тазир 300-500 минг сомгъа жетеди.

ОСАГО

Тарихлеке кёре, Россисдей жолда жиорюуну жоркуларына бузукъулукъын аспалы водителүлье ОСАГО-суз жиорюнгерли бла байламмыды. Бюгюнлюккеде бу документни болгъанын бла къалгъанын жаланды кыралаптоинспекторла ачыкъылаалгъандыла. Келир

жылдан а алгъа камерала да болушурукъуда.

Камерала машинаны кырал номерлерин ОСАГО-полислен биркүрдүрлөнгөн базасында эсептеге тургъанарын бла къалгъанарын тинтирилди. Страховасы болмагъаннга автоматизацияланнган халда тазир салыныркыда – 800 сом. Дагыда бир энчилик – тазир страховасын туулугъан водителүү экини кион жолгъа чыкъса, биягы жууапха тартыллыкъыда.

БУЗУКЪУЛУКЪЫЛЫ

Техника жаны бла бузукъулукълары болгъан машинада жолгъа чыгъаргъа эркин этилмейди. Сөзеге, былтыр ре-спубликада транспортну техника болумуун хатасындан 8 авария болганды, алада бир адам аушшанды, сегиз инсан а түрлю-түрлю жарада алгъандыла.

Жолда жиорюноо жоркуларында тормазлары, чыракъола, рулемуу ишлемесине, машинада жолгъа чыгъаргъа жарамагъаны жазылып. Аны бузгъаннан 500 сом тазир салынады.

Быйыл 1 марта да бу тизгин иги да көнгериги белгилегендеги. Сөзеге, чархлары ашалгъан, баампери бузулгъан, чыракъланы тазалаучу системасы ишлемеген

кезиүде, шинтикде адам башын тыяндыргъан жер болмас, Check Engine команда жанса, транспорт бла хайырланыргъа эркин этиллик түйолдуло. Дагыда машинаны ал терезесине жуук да жабышдырыргъа жарамайды. Алана сакъыламаған водитель администрив жууапха тартыллыкъыда.

МАШИНАНЫ ЭРКИН ЭТИЛМЕГЕН ЖЕРДЕ ЖУУГЪАН

Бу жангы жоркульде. Ол быйыл марта да бузукъулукъынды. Машинасын кёп къаты юйлени арбазында, сабийле ойнагъан жерледе, спорт майданнада жуааргъа хазырланнган 2 минг сомун тас эттеригин унуттасын.

Дагыда машинасын газонда (4 минг сом), спорт зэм сабийле ойнагъан майданда (5 минг сом) къюп кетгенде да жууапха тартыллыкъыда. Быллай бузукъулукъынды юслеринден инспекторларга инсанна белгili эттерге боллукъуда. Ол мурат бла онлайн программа күвраллыкъыда. Ары машинаны суратын жиберип, жоркульын толтурмажынаны жууапха тартыргъа болушурукъуда.

Энта бир жангы жоркуль. Кёп къаты юйлени арбазларында бузулгъан, кёп заманни ичинде жеринде этелемеген эски машиналарын тутуп тургъанда да тазир төлөриккиде. Тазирни ёлчими 1000-3000 минг сомгъа жетеди.

ЭНТА НЕ ЗАТ ТҮРЛЕНЕРИКИДИ?

2022 жылда 1 марта да водителүү медицина тинтууледен ётюнью низамы да түрленирикди. Алгъын машинаны жиорюнтуре эркинлиги сыйырылгъан, нeda ичгини, наркотиклени хайырланнганы ачыкъланнган инсан къошакъ тинтиууледен ётегиди.

Машинаны жиорюнтуре жирияттеген школлада да окуучуланы жолда жиорюнтуроо дерспери башланырдан он кион алға курсантланы юслеринден шартла УГИБДД-га берилире керекилди. Инспекторлар алына арасында алгъын машинаны жиорюнтуре эркинликтери болгъанарын бла къалгъанарын созуериккиде, школланы лицензияларына да къарааллыкъыда.

Жоллада белгиле да жангыртыллыкъыда. Сөзеге, жангы светофорда кийирилди. Алада жашыл белгли бла бирге акъ стрелка эм жолдан ётэ баргъан адамдын сураты жанарыкъыда. Алай бла бир орамдан башхасыны бурулгъанда, жолда жаяу ётеге эркин этилген жер болгъаны белгili этиледи. Нальчикде аллай светофор Киров эм Мальбахов атты орамда бирге къошуулган жерде ишлел башлағанда.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

СЕЗБЕР

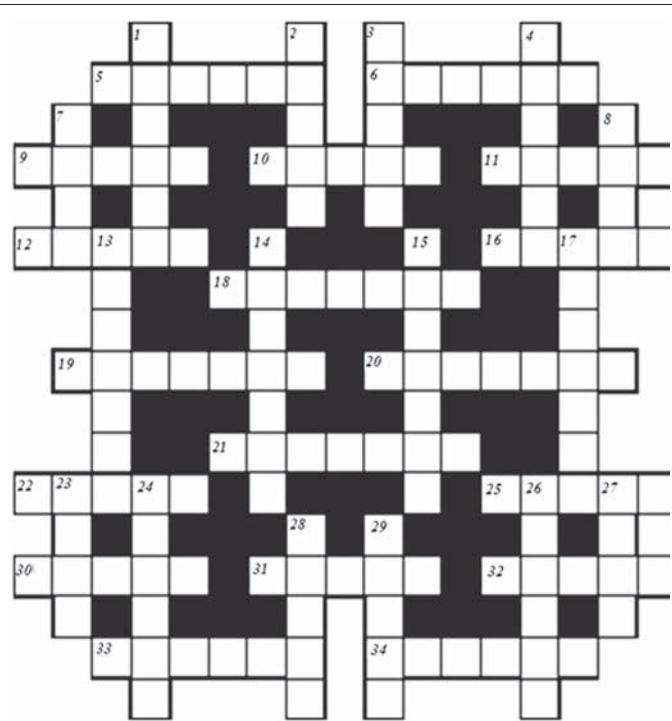
ЭНИНЕ: 5. Патчахны жери. 6. Ашаучу ханс. 9. Суулу аш, ётюрюк да болады. 10. Адамда, таулада да болады. 11. Киритин нёгери. 12. Зурнук. 16. Къазахстанда бизни жерни эсге тюшюрген шахар. 18. Нальчик тийреде, анга къошуулган эл. 19. Нарт батыр. 20. Сакълаучу. 21. Бал чибинин чайрыры. 22. Аллахны фарыларындан бири. 25. Бийиккеде жашагъан адам. 30. Аты таурухда сакъланнган, къырым ханла бла урушха чыкъын тауулу

къыз. 31. Элни салкын жаны. 32. Отунчуну саууту. 33. Олкъабындан жийиргенеди дейдиле. 34. Илхам. **ЁРЕСИНЕ:** 1. Танг жулдуз. 2. Жазычууну «саууту». 3. Уллу жел. 4. Къанатлы. 7. Ууакъ аякъы мал. 8. Къызыл табийгъат бояу. 13. Таулу календарь. 14. Сылын дарий. 15. Босагъа. 17. Бутакълары кетген кесилген төрек. 23. Аскер бёлюм. 24. Жаннет суу. 26. Тукъум бёлюм. 27. Бёчкеле болгъан оюн. 28. Таулула жашагъан аууз. 29. Къыбыла.

ГАЗЕТНИ 156-ЧЫ НОМЕРИДЕ БАСМАЛАНИСАН СЕЗБЕРНИ ЖУАУПЛАРЫ

Энине: 2. Бал. 5. Жамаат. 6. Ойра. 7. Орам. 11. Къаланкъа. 12. Омакълыкъ. 13. Сырыйна. 14. Эмаль. 15. Юйюм. 18. Ала. 20. Елена. 22. Налмас. 23. Анна. 25. Лото. 26. Зауукъ. 28. Балакъа. 30. Эрке. 31. Рунала. 33. Роман. 37. Локъман. 38. Улу. 40. Ачаны. 41. Этыйыкъ. 42. Покун. 45. Учхара. 47. Багъыу. 48. Жара. 50. Кыран. 52. Атлам. 53. Лачинкъая. 54. Ахча. 55. Учкулан. 60. Къач. 62. Жибек. 63. Эмизик. 66. Къалпакъ. 67. Къапла. 69. Тамашалыкъ. 70. Ушагъаны. 71. Раунд. 72. Алтуракъ. 75. Къагъанакъла.

Ёресине: 1. Саламат. 3. Байракъ. 4. Байрам. 6. Оразыкъ. 8. Макъам. 9. Балыкъ. 10. Сылданы. 12. Орайда. 14. Эмэн. 16. Мадарымлы. 17. Амбар. 18. Аслан. 19. Автол. 21. Лазер. 24. Нарат. 27. Ууахты. 29. Күтлукъ. 32. Аякъ. 34. Оломлаучу. 35. Анака. 36. Алану. 38. Утагъала. 39. Уйгъурча. 43. Къарампил. 44. Аркан. 46. Алтын. 47. Балхам. 48. Жаныуарла. 49. Танк. 51. Ууч. 56. Уялчакъ. 57. Алабай. 58. Чепкен. 59. Низам. 61. Арга. 64. Иран. 65. Акъъол. 66. Къайгъы. 68. Сыра. 73. Тала. 74. Рота.

Умутландырғын гөжефле ачықъланнаныда

Бу күнледе «Нальчик» спорт комплексде къатыш аскер единоборстволадан Къабарты-Малкъарны биринчилиги ётдюрлөндө.

Анда алтын майдалланы Мисирланы Алий, Сумайланы Ислам, Амир Абидов, Валерий Макоев, Резуан Хажиев, Жараашулыны Темур, Алан Сохов эм башхала къытхандыла. Экини жерлөгө Суралланы Альберт, Рахим Ахиянов, Арсен Архестов, Аппайланы Амир, Атабайланы Ислам, Артём Ильин, Чойчаланы Амир чыкъыгъандыла. Этезланы Алик, Нурмухamed Буранов, Чойчаланы Идририс, Хаджиланы Кантемир, Жангуразланы Темирлан, Этезланы Мансур ючинчюле болгъандыла.

КҮЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

ЕРИШИУ

Гроссмейстерлөгө оқына озтурмагъандыла

Шымал Осетия-Аланияны шахматладан 11 кере чемпиону Павел Зангивеин хүрметине атап, Владикавказда шахматладан эришиу бардырылғанды. Майдалла эм ахса сағында ююн 138 шахматчи сынашындыла, алана араптарында 4 гроссмейстер да болгъандыла.

11 турнуда эспелерине көре, бизни республикадан биринчи жерни белгили блицор, ФИДЕ-ни устасы Александр Козак алғынды, ол 11 очкодан 9 къытханды. Тишируланы

араларында 3-чу жерге Фатима Шахмурзова чыкъынды, ол 7 очко жыгъанды. Ала

екиси да гроссмейстерле бла ойнагъандыла.

ХАБИУЛЛАХЛАНЫ Зульфия.

Кючню сыйнау

Аякъ машиналада – Къар Аппала bla Къар Кызыла

Оналынчы январьда Нальчикде Жанги жылгын атаплы велопарад болулкыду. Аңга Къар Аппаны bla Къар Кызызын кийимлерин кийип, Ставрополь крайдан, Шымал Осетиядан эм СКФО-ну башша субъектлеринден да велосипедчиле къатышырыкъыда.

Шахарны айнтынуун «Арт-зал «Платформа» институтуун таматасы Оксана Шухостанова айтхана көре, эришиу Нальчикни курорт түйресинде ёттерикди. Ол Келишимин майданында эртэнлике 11:00 сағында башшалырыкъыдь. Алайдан спортуча Шотен-циков, Кануков атапы орамлада энчи велосипед жолла бла келип, Абхазияны майданында жыйыллыкъыда.

- Эришиу быыл да экинчи кере бардырылады. Былтыр анга жузеге жууукъ адам къатышчанды. Нальчикде, велосипед жолгъасы, алада жиорюгенлене санына къошула баргъаныны себебинден, велопробег айный барлыгы ышанырычады. Од санды бу жол Пятигорск бла Владикавказ шахарлардан жанги къонакъланы да ашынып сакълайбыз,- дегенди Оксана Шухостанова.

Бизни корр.

Учредительле: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти bla Правительствосу

**Баш редактор
КЪОНАҚЫЛАНЫ Хасан**

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

(баш редакторын орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редакторын орунбасары),
ТОКЪУЛАПАНЫ Борис
(жуупалы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зухура,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:
Редакторнун приёмный - 42-63-01. Баш редакторнун орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басмалыны эм аспалмы информацийны эркинликлерин къорулду жана бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияни 2016 жылда 19 декадабре регистрация этилгенди.

Регистрация номер —ПИ № ТУ70-00118. Индекс - П 5893

Газетти басмалы «КъМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр эттени.

Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясына басмаланганды.

Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Шабат кюн, башил ай (январь), 15, 2022 жыл

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ru

АКЦИЯ

Сакълыкъызғы чакъырғынды, жорукъланы эсгертгенди

Эски Жанги жылны байрамында «Полицияны Къар Аппа» школчулагъа къышда жолда къоркуусузулукъын жорукъларын эсгертгенди. Бу жол акция Черек районда болгъанды.

Жолда жиорюнду къоркуусузулукъын инспекторлары Бабугентти орта школуна къонакъында баргъандыла. Полициячылар окуучулукъа къышда жолда биютонда сакъ болургъа, жорукъланы сакъларында, машина жиорен жерлени тайресинде ойнаргы жарамагъанын эсгертгенди. Дагыда кече ала жолда кёрюнюрча кийимлеринде светоотражателени жиорюнду.

төлпелени жиорюткорге чакъырғынды.

Полициячыла Къар Аппа бла биргэе сабийлөгө жолда жиорюнду жорукъларын, светофорну, баши жол белгилени мағбанизарын ачыкъылар мурат бла конкурс да къурагъандыла. Бу оюннага школчулукъа билюрекендерин, тоз жуапланы терк бергенлерин айтырчады.

Ахырында школчулагъа светоотражателые көлешингенди. Окъуучула алана жиорюнтуре, жолда жорукъланы сакъларында сөз бергенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Билдириу

Жамаат палатаны Жаш тёлю советини жанги къаууму къуралады

Жамаат палатада Жаш тёлю совет - кенгеш органды, аны борчу палатагы жаш тёлюнүү закону сейирлерин эм эркинликлерин къурулауда, жаш тёлю биргигүлени ишлериин къураугъа эм жаш тёлю политикины бардырыула сабеплик этиудо.

Аны мурдорунда жаш адамлары проектири скюзюледи, алана башламылыкъларын жашауда толтурурга болушукъ берилди.

Жаш тёлю советтини жанги къауумун къурауда бай палаталыкъа жашауда башламылыкъларын жашауда толтурурга болушукъ берилди.

Заявкала айлу бошалгъандан сора, 7 кюннө инчиде комиссия документтени тиитирди эм кандидатлары конкурса ийнди кюнден оноу итириди.

Документтени бу адрес да жиерире тайшилди: Нальчик ш., Ленината проспект, 57-чи жынно 3-чу къатысы. Соруула бла 8 (8662) 77-69-93 телефон номерге сөлөшүрдө болулукъду.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

КъМР-ни Маданият министерствесине, «КБР-Медиа» ГКУ-ну, «Къабарты-Малкъар» ВТК-ны, КъМР-ни Журналистлерини союзуну, «Кабардино-Балкарская правда», «Адыгэ пасъэ», «Заман», «Горячка», «Советская молодёжь» газеттени, «Литературная Кабардино-Балкария», «Ошхамахо», «Минги-Та», «Солнышко», «Нур», «Нюр» журналларында редакцияларыны, ВГТРК-ны, «Къабарты-Малкъар» ГТРК-сыны, «Эльбрус» китап басмалыны, «КБР-инфо» информации агентствуу колективтери **ЭТЧЕЛАНЫ** Шарабудинни жашы Музафарғы юй бийчеси **ЭТЧЕЛАНЫ** Нюржан, **ГАЙЫЛАНЫ** Бубареки къызы, ёлгени байламлы бушуу этип, къайгы сөз бередиле.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬСТВИИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атын проспект, 5
электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru